

HERALDISK TIDSSKRIFT

BIND 2 • NR 14 • 1966

En middelalderlig våbenfrise i København
Ved Sven Tito Achen

SOCIETAS HERALDICA SCANDINAVICA

Heraldisk Selskab • Heraldininen Seura • Skjaldfræðafélagið

Heraldisk Selskap • Heraldiska Sällskapet

En middelalderlig våbenfrise i København

Ved *Sven Tito Achen*

I VINGÅRDSSTRÆDE i København, mellem nr. 4 og 6, ligger der en gråpudset bygning, som ikke i det ydre skiller sig ud fra sine omgivelser. Huset tilhører stormagasinet *Magasin du Nord*, der anvender det til lager og værksted.

I sin nuværende skikkelse går bygningen tilbage til o. 1770–80, da den skotskfødte storkøbmand John Brown satte to etager på det gamle hus, han ca. tyve år før havde købt af grevinde Ide Margrethe Reventlows arvinger. Men dette, tidligere hus var meget ældre. Det havde hvælvede, middelalderlige kældre, rester, mente man, af kong Hans' vingård, som havde givet strædet navn. Hans regerede over Danmark og Norge 1481–1513, og over Sverige — hvor han kaldes Johan 2. — 1497–1501.

Husets historie går imidlertid endnu langt længere tilbage. Dette fremgik klart, da *Magasin du Nord* i 1938 og igen 1942–43 lod bygningshistorikere se nærmere på det. Resultatet af deres undersøgelser foreligger i et værk af *Hans Henrik Engqvist*, »Kong Hans' vingård. En københavnsk gårds historie gennem syv hundrede år«, udsendt 1951. Medmindre andet bemærkes, bygger oplysningerne i nærværende artikel på denne bog eller på supplerende materiale som dens forfatter med sjælden elskværdighed har stillet til rådighed. Billederne er reproduceret efter bogen.

I Københavns østlige udkant lå fra 1100-tallets slutning en gård som hed *Østergård*. Muligvis er den opført af Absalon (død 1201), det kan ikke afgøres, men i alle fald var de første

dokumenterede ejere af gården hans efterfølgere på bispestolen i Roskilde. Formodentlig i 1416 kom gården i kong Erik af Pommerns besiddelse, da han inddrog København under kronen, men senere, måske under Christian 1., må den være overdraget til Benedikt van Ahlefeldt, som nemlig i 1496 solgte den til kong Hans. I de følgende år var bygningen kgl. vingård samt møntsted, men i 1529 skænkedes den af Frederik 1. til Johan Rantzau, og derefter var den i flere forskellige adelsslægters eje, indtil John Brown købte den i 1757. I 1500- og 1600-tallet blev den gamle gård flere gange ombygget, men hvad der især interesserer os her, er den store ombygning eller snarere nyopførelse, som fandt sted i 1400-tallet.

Hvad enten bygherren har været Erik af Pommern (konge indtil 1439), Christoffer af Bayern (1440–48) eller Christian 1. (1448–81) — Benedikt van Ahlefeldt var det næppe — opførtes der omkring århundredets midte, ifølge Engqvist snarere før 1450 end efter, på den gamle Østergårds grund en ny bygning, som efter datidens forhold har været imponerende (se figur A). Underetagen var hvælvet, medens hovedetagen rimeligvis har haft bjælkeloft. Hver etage bestod, eller rettere sagt: *består*, af tre rum, to omtrent kvadratiske, mod syd og midti, og et mindre, i den nordlige ende. Den primære adgang til hovedetagen var gennem dette mindre rum, ad den udvendige trappe. Fra dette forrum kom man ind i midtrummet, og fra dette igen til det sydligste rum, fra hvis sydvendte vinduer man sikkert har

kunnet se ud over Amager og Sundet.

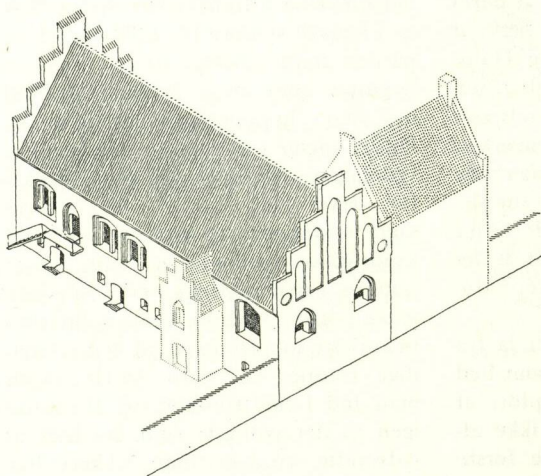
Nu kommer vi til heraldikken. Under arbejdet i hovedetagens midtrum i 1940'erne opdagede bygningshistorikere under det nuværende puds rester af en kalkmalet vægdekoration, som ved nærmere undersøgelse viste sig at bestå af *en dobbelt våbenfrise*, kombineret med malede draperier (se figur B). Frisen går hele rummet rundt; med fradrag af den plads som optages af vinduer og døre, må den i alt have omfattet $2 \times \text{ca. } 75 = \text{ca. } 150$ våbenskjolde. Alle de skjolde man fandt rester af i underste række var kompletteret med skjoldemærke og hjelm, hvorimod de bevarede skjolde i øverste række for størstedelens vedkommende var tomme. I alt mener Engqvist, at mellem 90 og 100 af frisens skjolde har været udfyldt. Af disse er der bevaret brudstykker af 15. Også de små skjolde mellem selve frisen og draperiet synes at have været tomme. Derimod sidder der på den nordre tværvæg to symmetriske skjolde *over* frisen, helt oppe under loftet (dem vender vi tilbage til).

»Hvad betyder nu disse skjoldefri-

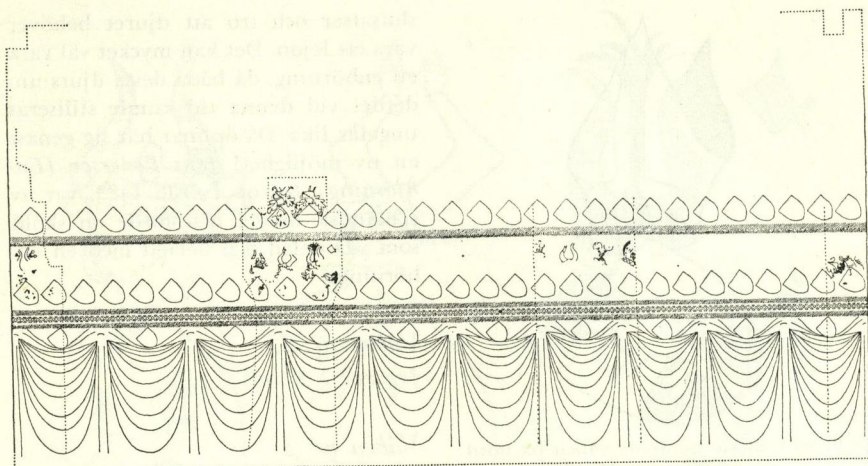
ser? Hvad er det for en kreds af mænd, hvis våbner har prydet væggene, og hvad har de foretaget sig i Østergårdens store hus? Det er spørgsmål, man uvægerligt må stille sig; thi formålet kan i alle tilfælde ikke alene have været at dekorere rummet på en festlig måde.«

»Man kunne tænke sig, at våbnerne var malet til minde om et vigtigt møde eller en større festlighed. Eller et broderskab kan muligvis have holdt til i bygningen. Den iagttagelse, at kun temmelig få skjolde i øverste række er udfyldt, og ydermere, at disse ikke synes at være gjort af samme hånd som den nederste række, tyder nok nærmest på den sidste mulighed, da der jo fra tid til anden blev optaget nye medlemmer i et broderskab.«

For at få disse spørgsmål besvaret overgiver Engqvist i sin bog ordet til museumsinspektør *Chr. Axel Jensen* (som døde i 1952). I det følgende vil uddrag af Jensens konklusioner blive suppleret med hvad *Jan Raneke* i Lomma har kunnet sige om de samme våbenrester.

A. Forsøg på rekonstruktion af Østergård o. 1450, set fra sydvest. Bygningen er 27,5 m lang og 10,7 m bred. Prikkede linjer (de to sidebygninger) angiver, at rekonstruktionen er usikker.

B. Forsøg på rekonstruktion af vægdekorationen på midtrummet's østmur. Væggen er godt 9 meter lang, og højden fra gulvet til øverste frises overkant er ca. 3,3 meter.

Stilmæssig datering

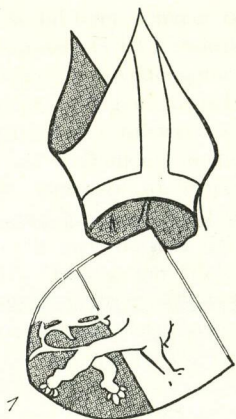
Chr. Axel Jensen: Skjoldformen med de lige sider og den spidsbuede underkant ligesom turnerhjelmene og hjelmbladene viser klart, at våbenfrisen er malet i første halvdel af 1400'erne, i al fald ikke senere end o. 1470, da de usymmetriske skjolde med turnersnit begyndte at dominere.

Jan Raneke: Den svagt spetsade underkanten på sköldarna ger vid handen att vapnen tillkommit inom tidsrummet 1400–1460. Hjälms och hjälmtäckens medverkar naturligtvis till denna slutsats. Bergshammar-armorialen med tillkomst c. 1460 visar övergångsformer mellan spetsad och rundad sköld. På rent stilmässiga grunder kan vi nog draga tidsgränsen hitåt i tiden ännu snävare, eller till c. 1455. Helt rundad underkant kan dock på nordiskt område i enstaka fall påvisas redan på 1430-talet. Rundningen är ett stildrag som har sina praktiska orsaker. Kvadreringen av kunga- och högadelsvapen, som slog igenom vid denna tid, krävde att skölden runda-

des nedtill för att man skulle få plats med vapenbilden. Detta har i sin tur varit stilbildande. Jämför ex.vis Kronborgsfrisen, som tidsbestämts till c. 1421–1429. Kungavapnet har rundad underdel, medan de omgivande adelsvapnens sköldar är svagt spetsade (se Heraldisk Tidsskrift nr 1 1960, s. 35).

Våben nr. 1

Jensen: Skjoldmærket tilhører ikke nogen dansk biskop, men henviser til *Marcellus*, biskop af Skálholt i Island. Denne tyskfødte eventyrer, hvem det trods en meget broget ungdom mærkeligt nok var lykkedes 1448 at få paveleg udnævnelse til det ene af de islandske bispedømmer, kom til Danmark 1449–50. Her vandt han den unge kong Christian for sig, han fulgte ham på hans Norgestogt 1450, foretog måske endog kongekroningen i Nidaros og blev i al fald ved overtalelser og trusler valgt til ærkebiskop... Paven og kongen enedes (dog senere) om en værdigere kandidat til Norges ærkebispestol. Men trods alt mistede han

1. Frisens eneste bevarede våben på nordvæggen, og det eneste med bispehue. Øverste felt hvidt, nederste rødt; dyret hvidt.

ikke Skálholt bispedømme, hvor han i øvrigt aldrig satte sine fødder, og kongens gunst bevarede han en årække... Han endte sine dage ved et skibsforslis under Sveriges kyst 1460.

Marcellus var ikke af adelig byrd, men blandt hans dokumentforfalskninger var også uægte adelsdiplomer, og da han var blevet valgt til ærkebiskop, anskaffede han sig et prælat-signet, hvori der som hans personlige mærke ses et skjold med en oprejst løve. Den ligner løven i det norske rigsvåben, men fører dog ikke økse!

Raneke: Marcellus var fødd c. 1400 i Nievern i Franken. Utnämnd biskop 1448. Var sannolikt i Köbenhavn c. 1456. Död 1460. Han var icke av adlig börd, skriver Jensen. Kan det bevisas? I Marcellus' födelsetrakt uppträdde vid denna tid släkten *Lowenstein*, som förde en av silver och rött delad sköld med ett lejon av motsatta tinkturer. Det finns även svenska vapen med denna bild, men om de förts av någon biskop är osäkert.

Men man får inte dra förhastade

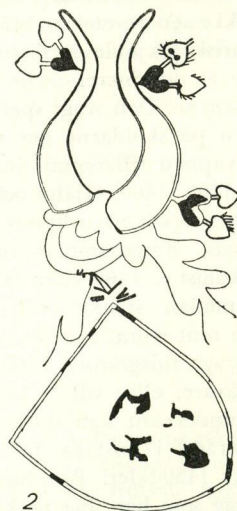
slutsatser och tro att djuret behöver vara ett lejon. Det kan mycket väl vara en enhörning, då båda dessa djurs underdel vid denna tid kunde stiliseras ungefär lika. Då öppnar här sig genast en ny möjlighet! *Jens Pedersen* (*Enhörning*), biskop i Oslo 1423, var av själländsk uradel och förde en sköld som var delad och belagd med en enhörning.

Våben nr. 2

Jensen: ? *Raneke:* ?

Våben nr. 3

Jensen: Våbnet førtes af danske slægter som Kirt, Krabbe af Østergård, Lykke, Roed, Sommer og Soop. Ingen af disse vides at have brugt kronet hjelm, der på denne tid sædvanligt synes at have været forbeholdt kongelige personer. Man kan gisne på Hr. Peder Lykke til Stadsgård, der var rigs-

2. Et af de tolv våbener på østmuren, som er delvis bevaret. Fra nederste række, yderst til venstre. Hornene er hvide.

3—4—5—6. Fra østmuren, nederste række. Feltet i våben nr. 3 er rødt, bjælken hvid, vinranken grøn. Vesselhornene er røde og hvide. I våben nr. 4 er ingen farver bevaret. Nr. 5's vesselhorn er røde, figuren imellem dem sort; hjelmklædet rødt og grønt. Af nr. 6, yderst til højre, er kun bevaret en fane fra hjelmtegnet.

råd under kong Erik af Pommern, deltog i indkaldelsen af kong Christoffer af Bayern, og blev ridder mellem 1440 og 1444; eller en af dennes sønner, enten Hr. Christoffer Lykke til Stadsgård, nævnt som ridder 1458, eller Niels Lykke, der nævnes første gang 1458.

Raneke: Den krönte hjälmen tyder på högt uppsatt person, på kungens länsman och ställföreträdare. Vem kan det väl vara om inte Jes (Jösse) Eriksen *Lykke (Munk)*, kungens ståthållare och fogde på Västerås slott. Känd tidigast 1405, död 1436. Flydde från Sverige till Danmark 1434. Återvände till Sverige 1436, då han blev gripen och halshuggen. Han vistades med all sannolikhet i Köbenhavn i åren 1434—1436 och hade säkerligen under denna tid starkt behov av gillesgemen-skap. Hans vapen återfinnes även snidat på en av korstolarna i Västerås domkyrka och påminner starkt om det

här avbildade vapnet. Denne vidlyftige herre uppträdde säkerligen i krönt hjälm. Är det för djärvt att antaga att vapenfrisen målats någon gång under tiden 1434—1436?

Våben nr. 4

Jensen: Hjelmtegnet kan henvise til den mecklenborgske adelsmand Herman van Oertz til Ellinge, nævnt 1417 og 1421, der førte det samme tegn i skjoldet. Hjelmtegnet bruges også af den danske slægt Munk »med vinranke«. Resterne af skjoldmærket synes dog ikke — så vidt man kan skønne — at hidrøre fra nogen af disse våben.

Raneke: Kan vara någon medlem av släkterna Gyldenstjerne, Falk i Skåne, Kalf I eller Munk, men naturligtvis även Oertz(en). Det är omöjligt att dra några säkra slutsatser av fragmenten, som dock inte talar emot Kalfs jungfruörn.

Våben nr. 5

Jensen: Hjelmtegnet minder om det svenske Vasa-våben.

Raneke: Dette är säkerligen ett Vasa-vapen. Christiern Nilsson (Vase) var riksråd 1413, hövitsman på Viborg (i Finland) 1417. Han spelade en stor politisk roll under Erik av Pommern, som han var lojal mot. Hjälmpryd-
nadens vippa avviker dock i hans sigill mot den här avbildade. Det gör däremot inte hans sonson Kettel Karlssons, vars vippa är helt lik. Före sin biskopstid, utnämnd 1459, studerade han bl. a. i Rostock och var således en farande sven. Död 1465.

Våben nr. 6

Jensen: Af våbnet er kun levnet en rest af hjelmtegnet, der må have været flere faner.

Raneke: ?

Våben nr. 7

Jensen: Utvivlsomt Hr. Eggert Frille, der 1441 modtog ridderslaget i Upp-

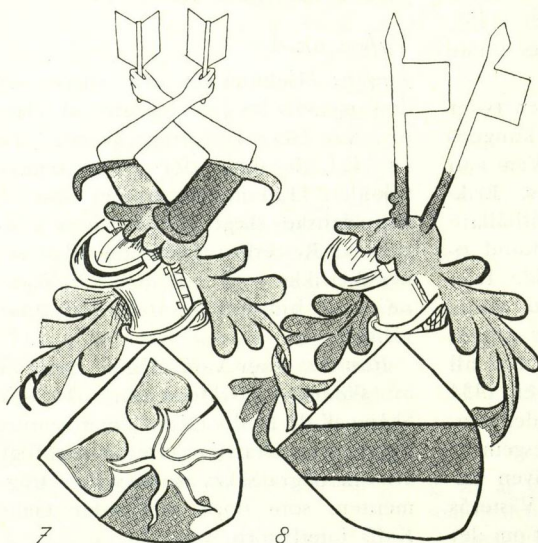
sala, 1442 første gang omtales som rigsråd og 1443 selvferde blev tilsynsmand på Københavns slot. Som Christoffer af Bayerns og senere Christian 1.s højtbetroede mand virkede han som kammermester (finansminister) til 1455 og var desuden 1451–54 befalingsmand på Københavns slot...

Da hans datter Ermegård 1455 havde ægtet Filip Axelsen Thott, løsnedes hans nære forhold til regeringen, men han beholdt dog sin plads i rådet... Først ved Axelsønnernes brud med Danmark kom det til en krise, 1466–68... I 1470 døde han.

Raneke: Eggert Christiernsen Frille är, som Jensen skriver, sannolikt vapnets ägare. Hans livsöde passar in i sammanhanget. Men det gör det även för en annan släktmedlem, Frellav Christiernsen, som 1410 var hövitsman på Falsterbo, även omnämnd 1419.

Våben nr. 8

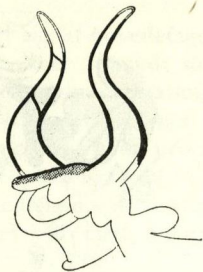
Jensen: Utvivlsomt slægten Hogenskild, den samme som senere tog nav-

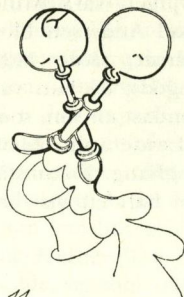
7.–8. Frisens to bedst bevarede våbener, fra østmuren, øverste række. Nr. 7: delt af hvidt og rødt, planten har grønne blade og hvide rødder. Hjelmtegnets ærmer: grønt og rødt med albueflige af modsat farve. Hjelmlædet grønt undtagen neden for det grønne ærme, hvor det er rødt. Nr. 8: Rød skråbjælke i hvidt. Hjelmlædet grønt og rødt. Fanestængerne røde. Den øverste del af hjelmtegnet er rekonstruerede efter samtidige segl.

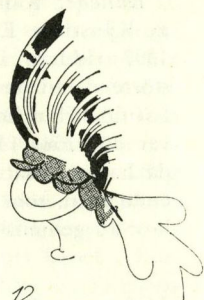
9

10

11

12

9—10—11—12. Fra østmuren, nederste række. Kun hjelme og hjelmtegn bevaret. De tre stænger på nr. 9 er røde. Hjelmklædet på nr. 12 ligeledes.

net Huitfeldt, og blandt dens medlemmer snarest Hr. Peder Hogenskild, der nævnes 1435 som væbner, 1447 som ridder og 1450 som rigsråd.

Raneke: Hogenskild. Jfr. dock även Brok I, som också förde en balk och två fänikor på hjälmen.

Våben nr. 9

Jensen: Skjoldet forsvundet. På hjelmen tre røde stænger, foroven med runde hoveder, som måske har båret påfuglefjer.

Raneke: ?

Våben nr. 10

Jensen: Skjoldet forsvundet. På hjelmen to vesselhorn, det højre med ét skråbånd. Muligvis Galt, Anders Ebbesen, nævnt 1457 som lensmand på Ravnsborg, eller Hr. Mogens Ebbesen til Tyrrestrup, 1444 ridder, 1449 rigsråd, død 1481.

Raneke: Jensen har tydeligen inte märkt spåret av delningslinje på sinisterr horn. Jag tror att vapnet tillhört en medlem av släkten *Kabel*. Det är två män, som kan komma i fråga och som båda tillhör samma yrkes- och intressegrupp som de övriga. Henning Kabel, känd 1397, levde ännu 1430, var riddare och bl. a. länsman på Ör-

kel (gränsfäste mot Sverige i norra Skåne); Lyder Kabel, känd 1410, var en av anförarna mot Ditmarsken, där han blev slagen, men undkom. Levde ännu 1440.

Våben nr. 11

Jensen: Utvivlsomt den svenske slægt Färla, og blandt dens medlemmer snarest Hr. Johan Karlsson, rigsråd 1434, død 1457.

Raneke: Helt säkert Färla-vapnet.

Våben nr. 12

Jensen: Skjoldet forsvundet. På hjelmen en fjederham (muligvis skiftende hejrefjer og påfuglefjer) over to rækker nedadvendte røde rundtunger.

Raneke: Meinersdorf eller Skinkel? Många av ätten Skinkels medlemmar kan tänkas i sammanhanget. En Otte Skinkel hade intima förbindelser med ovan nämnde Frellav Frille. Henrik och Claus Meinersdorf uppträdde i samband med ett arv efter nedan nämnde Jacob Schepelitz 1444—1486.

Våben nr. 13

Jensen: Resterne i højre felt viser, at våbnet ikke kan være slægten Ahlefeldts, og det synes ikke at kunne være dansk.

Raneke: Kan möjligen vara Mule av Kjerstrup. En Axel Andersen blev 1397 riddare i Kalmar, sålde 1423 större delen av sitt gods, då han var barnlös. Han hade endast en son, som var död före 1423. Levde ännu 1440, då han pantsatte Fuglsang. Ensamstående man, som synes haft ett vist behov av gemenskap.

Våben nr. 14

Jensen: Sikkert den mecklenborgske slægt Schepelitz, af hvilken Jacob »Skæpplits« eller »Skiapel« omkring 1420–30 ejede gods på Sjælland.

Raneke: Det finns många yxvapen att välja bland, men allt talar för att detta vapen tillhört Jacop Schepelitz.

Våben nr. 15

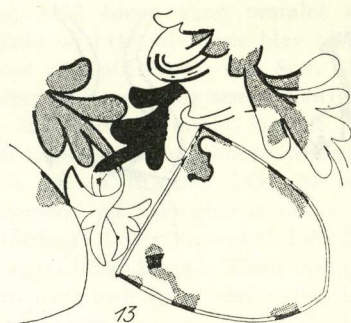
Jensen: ?

Raneke: Utan tvekan är detta ett *Thienen*-vapen. En Claus von Thienen var 1410 riddare och 1416 hövitsman på Als.

Datering

Ud fra hvad han mener er Marcellus' og Eggert Frilles våbener daterer Chr. Axel Jensen sluttelig frisens tilblivelse til årene 1450–55, altså begyndelsen af Christian I.s regeringstid. »Den kan ikke være ældre end 1450, da biskoppen tog sit fine mærke, og er næppe yngre end 1454–55, da Eggert Frille måtte opgive sine høje embeder.«

Raneke er, især af stilmæssige, men også af personhistoriske grunde overtydet om, at dette er alt for sent. Efter hans skøn stammer frisene fra Erik af Pommerns tid. Både han og Engqvist mener, at frisene i Østergård må være nogenlunde samtidig med den tidligere omtalte våbenfrise på Kron-

13. Fra østmuren, nederste række yderst til højre. Chr. Axel Jensen: »Skjoldet lodret delt, i højre del en lille rest af sort (og rødt) mærke op imod overkanten, i venstre del overkanten af en hvid vinge, hvis svingfjer er forsvundne. Dette felt har muligvis været rødt. Hjelmtegnet ødelagt«.

borg, fra 1420'erne. Hertil må føjes det vidnesbyrd, som de to sidste våbener kan give:

Våbener nr. 16 og 17

Hverken Chr. Axel Jensen eller Raneke udtaler sig om disse to våbener, og det dekstre er det naturligvis også umuligt at sige noget om. Men det andet skulle ikke være svært. Efter alt at dømme tilhører det slægten *Parsberg* (rødt, sort og hvidt). Christoffer Parsberg kom til Danmark sammen med Christoffer af Bayern, som hvis kammermester han nævnes 1439 og 1447.

Hvis disse to våbener er malet før frisene, synes denne at være blevet til under Christian I. Er de malet efter frisene, må denne stamme fra Erik af Pommerns tid. Engqvist udtaler sig ikke om spørgsmålet. Men de to skjoldes afrundede, fyldige form tyder på, at de er malet senere end frisene, eller med andre ord: at denne faktisk er fra Erik af Pommerns tid.

Formål

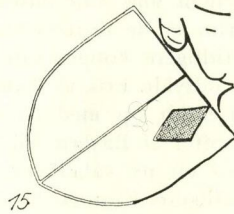
Engqvist forestiller sig, at hovedetagen på Østergård har været anvendt som en slags kongelige repræsentationslokaler. Våbenerne i midtrummet — mellem et drabantrum og et privatgemak for kongen — kan i så fald have været malet for medlemmer af et kompagni eller broderskab med kongen som midtfigur.

Raneke mener, at et sådant broderskab nærmest har været et gilde til gensidig bistand, om man vil: en art klub, for »den ämbetsadel, som helt eller tidvis vistades i Köbenhavn, civila, militärer eller kyrkans män, kanske ensamstående, utlänningar som på grund av studier, som sändebud eller av andra orsaker måste uppehålla sig i huvudstaden. Denna krets hade helt naturligt tillgång till högsta heraldiska sakkunskap, rikets härold, när det gällde att måla upp vapnen. Det visar också den drivna stilen, av stor heraldisk skönhet».

14. Fra vestmuren, nederste række. Jensen: »I skjold efter alt at dømme to lodretstillede økser, den ene højre-, den anden venstrevendt. Hjelmtegnet har muligvis svaret til skjoldmærket«.

Chr. Axel Jensen peger på, at sådanne våbenserier andetsteds i Europa gerne knyttede sig til »ridderordener som den engelske Hosebåndsorden eller den kejserlige Gylde Vlies. Kun nogle få år efter den kalkmalede våbenrækkes tilblivelse stiftede kong Christian 1. det broderskab og selskab, som han lidt senere (1464) knyttede til de Hellige Tre Kongers kapel i Roskilde, og som senere blev oprindelsen til den senere så fornemme Elefantorden«.

15. Fra vestmuren, øverste række. Jensen: »Skjoldet lodret delt. Kun partiet nærmest overkanten bevaret; i venstre del øverst en lodretstillet rude. Hjelmtegnet helt forsvundet«.

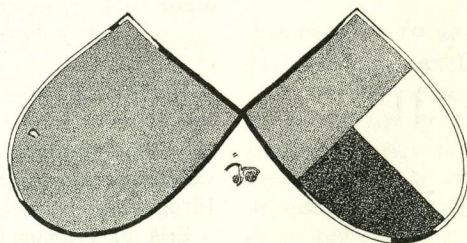
Hertil kan føjes endnu en teori, som synes at forene de just refererede og tillige muligvis forklarer tilstedeværelsen af de to enlige skjolde (figur 16 og 17):

Erik af Pommern kan have stiftet en eller anden form for et broderskab, hvis medlemmer muligvis somme tider samledes, og i alle fald fik deres våben malet, i en kgl. bygning, som var indrettet til formålet. Eriks svigerfader, Henrik 4. af England, havde sin Hosebåndsorden, som Erik var blevet medlem af senest 1413 (da Henrik døde). I 1429 oprettedes den Gylde Vlies. Begge ordener samlede medlemmernes våbenskjolde i særlige bygninger, den ene i Windsor, den anden i Brugge. Alt dette kan have inspireret Erik af Pommern.

Efterhånden som han optog nye medlemmer i broderskabet, maledes deres våben ind i de eksisterende ska-beloner, men da kong Erik i 1439 for-lod sine riger, var frisens skjolde end-nu langt fra alle udfyldt.

Christoffer af Bayern, som i 1440 fulgte Erik på tronen, har syntes godt om ideen om et sådant broderskab af nære venner og medarbejdere, rigets vigtigste mænd, men har ønsket, at *hans* broderskab skulle udgøres af en ny kreds, hans »egne mænd« eller i hvert fald dem som *han* ønskede at hædre. Derfor er de resterende skjol-de i den tidligere konges våbenfrise ikke blevet udfyldt. Erik af Pommerns broderskab holdt op med ham selv. Men Christoffer af Bayern har stiftet et nyt, med en ny våbenfrise, oven over den tidligere. Kun to af våbener-ne herfra er bevaret, men der kan have været mange flere.

Efter Christoffers død 1448 har den nye konge, Christian 1., fra en anden egn af Tyskland, og med en anden skare venner og medarbejdere, gjort som Christoffer: ladet forgængerens broderskab ophøre og stiftet sit eget. Måske har der ikke været plads til flere våbenfriser i Østergård. Måske har Christian 1. ønsket nye og flottere omgivelser. I alle fald opførte han Hellig Tre Kongers kapel ved Ros-kilde Domkirke som hjemsted for *sit* broderskab, det som kaldtes Guds Moders Selskab og senere Elefant-ordenen. Den skik at denne ordens medlemmer hænges deres våbenskjold op (eller får det malet?) i det til or-denens knyttede kapel, går, efter de seneste undersøgelser, tilbage i hvert fald til 1474. Måske kan skikken — og Elefantordenen — siges at have en slags forløber i Erik af Pommerns våbenfrise i Østergård.

16.—17. De to våbener som ikke hører til i frisens, men sidder for sig selv, over denne, på nordvæggen. Dekster rødt, sinister delt af rødt, gråt og hvidt.

[DA] Dette materiale er beskyttet af ophavsret. Det kan downloades, lagres og udskrives til personlig brug og til ikke-kommerciel brug i forbindelse med undervisning og forskning. Bearbejdning, tilgængeliggørelse samt fremstilling af kopier er ellers kun tilladt i det omfang, der følger af lov eller aftale.

[NO] Dette materialet er beskyttet av opphavsrett. Det kan lastes ned, lagres og skrives ut for personlig bruk og for ikke-kommersiell bruk i forbindelse med undervisning og forskning. Bearbeidning, tilgjengeliggjøring og fremstilling av kopier er ellers bare tillatt i den grad som følger av lov eller avtale.

[SV] Detta material är skyddat av upphovsrätt. Det får laddas ned, sparas och skrivas ut för enskilt bruk samt för icke-kommersiellt bruk i samband med undervisning och forskning. Bearbetning, tillgängliggörande samt framställning av kopior är i övrigt bara tillåtet i den utsträckning som följer av lag eller avtal.

[EN] This material is protected by copyright. It may be downloaded, saved and printed for personal use and for non-commercial use in connection with teaching and research. Altering, making it available or producing copies is otherwise only permitted to the extent that follows from law or contract.